

FRAMEWORK FOR GOOD PRACTICE IN RESEARCH

(goedgekeurd door de Onderzoeksraad van 10 juli 2020)

INLEIDING

De Universiteit Gent erkent haar verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat de hoogste normen van integriteit, ethiek en professionaliteit in acht worden genomen bij het uitvoeren van onderzoek. Dit kader bevat algemene principes en richtlijnen om goede praktijken in onderzoek in alle disciplines en vakgebieden te bevorderen. Goede onderzoekspraktijken zijn van toepassing in alle fasen van de onderzoekscyclus en -carrière, of het nu gaat om het uitvoeren van onderzoek, het voorbereiden van publicaties, het samenwerken met partners, het uitvoeren van beoordelingen, het uitvoeren van maatschappelijke valorisatieactiviteiten, het begeleiden van andere onderzoekers of het leiden van een onderzoekseenheid.

Bij het uitvoeren van alle onderzoek verwacht de universiteit dat deze onderwerpen worden begrepen en geobserveerd door alle universitaire medewerkers en andere onderzoekers die onderzoek doen op het terrein van de universiteit of onder auspiciën van de Universiteit Gent (hierna genaamd 'onderzoekers'). Het kader is relevant voor onderzoekers in alle loopbaanfasen (startend, postdoc, professoren) en dient als een gedeelde verantwoordelijkheid te worden opgevat.

Dit kader voor goede praktijken is algemeen van aard; er kunnen specifieke facultaire richtlijnen bestaan. Van onderzoekers die tegelijkertijd bij een andere instelling werken, mag worden verwacht dat zij zich ook aan de codes of richtlijnen van die andere instelling houden.

ONDERWERPEN IN ALFABETISCHE VOLGORDE

Aankopen

Aankopen en besteding van middelen moeten gebeuren overeenkomstig de voorwaarden van een eventuele onderzoeksfinancieringsovereenkomst en het financieel reglement van de universiteit.

<https://www.ugent.be/intranet/nl/op-het-werk/finadmin/richtlijnen/richtlijnen.htm>

Academische bibliografie (Biblio)

Biblio is zowel de academische bibliografie (overzicht van publicaties) als het institutioneel depot (online database met full text) van de Universiteit Gent. De universiteit eist van haar (co-

)auteurs dat zij hun publicaties in Biblio registreren. Zowel de peer-reviewed/postprintversie van de auteur als de uitgeversversie zijn toegelaten.

<https://onderzoektips.ugent.be/en/tips/00001664/>

Gerelateerde onderwerpen: affiliatie, auteursrecht, open access

Access and Benefit Sharing > zie *Genetische bronnen (van buitenlandse oorsprong)*

Affiliatie

Bij het aanbieden van onderzoeksoutput voor publicatiedoeleinden moeten onderzoekers één van volgende affiliatielabels gebruiken:

- Ghent University
- UGent
- Universiteit Gent
- Ghent University Hospital
- UZGent
- Universiteit Gent, Campus Kortrijk
- Ghent University, Campus Kortrijk
- UGent, Campus Kortrijk
- Ghent University Global Campus, Songdo

Het is onvoldoende enkel de naam van de faculteit, vakgroep of onderzoekseenheid te vermelden als affiliatie.

<https://www.ugent.be/intranet/nl/op-het-werk/onderzoek-onderwijs/onderzoek/impact/publiceren>

Gerelateerde onderwerpen: academische bibliografie, auteurschap

ALLEA-code > zie *Wetenschappelijke integriteit*

Gepast gedrag

Om grensoverschrijdend gedrag te voorkomen, zet de Universiteit Gent in op een organisatiecultuur waarin een zorgzame, positieve en respectvolle omgang met elkaar wordt gestimuleerd:

- Er bestaat een gedragscode die de krachtlijnen uitzet in de ruime context van intermenselijk gedrag: <https://www.ugent.be/intranet/nl/op-het-werk/welzijn/psychosociaal-welzijn/oggw/gg.htm>
- Daarnaast bestaat een code die ertoe moet bijdragen discriminatie uit te bannen en de individuele ontplooiing van en de onderlinge contacten en wederzijdse verrijking tussen leden van de universitaire gemeenschap van uiteenlopende achtergrond te bevorderen: <https://www.ugent.be/nl/univgent/waarvoor-staat-ugent/diversiteit-en-gender/omgaanmetdiversiteit/antidiscriminatieverklaring.pdf>

Gerelateerde onderwerpen: leiderschap en supervisie, psychosociaal welzijn

Dieren in onderzoek

De Universiteit Gent gelooft dat onderzoek met (proef)dieren een meerwaarde heeft voor de ontwikkeling van kennis die ten goede komt aan mens en dier.

Deze overtuiging gaat hand in hand met een zoektocht naar alternatieve onderzoeksmethoden. Onderzoekers moeten het gebruik van proefdieren in de mate van het mogelijke vermijden. Bij het gebruik van proefdieren moeten onderzoekers proberen manieren te vinden om het aantal proefdieren en het lijden en/of ongemak dat deze dieren ondervinden te verminderen. Het gebruik van proefdieren voor onderzoeksdoeleinden moet voldoen aan de nationale en EU-regelgeving en moet vóór het begin van het onderzoek worden goedgekeurd door een ethische commissie.

<https://www.ugent.be/nl/onderzoek/maatschappij/dierproeven>

Gerelateerde onderwerpen: ethiek in onderzoek

Auteursrecht

Onderzoekers zijn onderworpen aan het auteursrecht (of 'copyright'), zowel wanneer zij gebruik maken van het werk van anderen als wanneer zij hun onderzoeksresultaten publiceren in een artikel of presentatie. Onderzoekers die gebruik willen maken van het werk van anderen zijn verplicht om de uitdrukkelijke toestemming van de auteur(s) of de auteursrechthebbende(n) te krijgen wanneer dat van toepassing is. In hun hoedanigheid van auteur kunnen onderzoekers hun auteursrecht overdragen aan een uitgever. In dat geval moeten zij zich goed bewust zijn van de gevolgen van dergelijke overdracht.

<https://onderzoektips.ugent.be/nl/tips/00001651/>

Gerelateerde onderwerpen: commercialisering, intellectuele eigendom, open access

Auteurschap

Volgens de ALLEA-code zijn alle auteurs volledig verantwoordelijk voor de inhoud van een publicatie, tenzij anders vermeld.

- Alle auteurs zijn het eens over de volgorde van de auteurs, waarbij zij erkennen dat het auteurschap zelf gebaseerd is op een belangrijke bijdrage aan het ontwerp van het onderzoek, de relevante gegevensverzameling of de analyse of interpretatie van de resultaten. Auteurs erkennen belangrijk werk en intellectuele bijdragen van anderen, waaronder medewerkers, assistenten en financiers, die het gerapporteerde onderzoek in passende vorm hebben beïnvloed, en citeren correct gerelateerd werk.
- Onderzoekers houden zich aan dezelfde criteria als die welke hierboven zijn beschreven, of ze nu publiceren in een tijdschrift met een abonnement, een open access-tijdschrift of in een andere alternatieve publicatievorm.
- Wie als auteur kan worden genoemd, moet bij het begin (of in ieder geval in een zo vroeg mogelijk stadium) van een samenwerking worden besproken.

Om onderzoekers te helpen bij deze bepaling zijn [tien tips](#) verzameld. Ook zijn er specifieke bepalingen uitgewerkt door o.a. tijdschriften, financieringsinstanties, academische organisaties en de faculteiten van de Universiteit Gent.

<https://www.ugent.be/intranet/nl/op-het-werk/onderzoek-onderwijs/onderzoek/impact/publiceren/auteurschap.htm>

Gerelateerde onderwerpen: affiliatie, ethiek in onderzoek, wetenschappelijke integriteit

AVG > zie Persoonsgegevens

Belangenconflict

Een belangenconflict is elke situatie waarin de belangen van een onderzoeker samenkomen en diens professioneel gedrag of oordeel kunnen beïnvloeden. Deze belangen kunnen bijvoorbeeld van financiële aard zijn (bijv. nevenactiviteit, onderzoeksfinanciering afkomstig van particuliere bedrijven, aandelenbezit), niet-financiële belangen (bijv. het ontvangen van productmonsters, media-aandacht), of persoonlijke belangen (bijv. familiale relaties, loopbaanambities).

Hoewel een belangenconflict op zich niet noodzakelijkerwijs een probleem is, moeten onderzoekers zich bewust zijn van alle belangen die hun professioneel gedrag of oordeel kunnen beïnvloeden. Indien mogelijk moeten zij potentiële problematische belangenconflicten vermijden en, indien nodig, zich terugtrekken uit het vervullen van een bepaalde rol.

Het is de verantwoordelijkheid van de onderzoekers om altijd transparant te zijn over alle belangenconflicten, of die nu juridisch, ethisch, moreel, financieel, persoonlijk of anderszins van aard zijn. Voor Life Sciences moet het [kader van de International Committee of Medical Journal editors \(ICMJE\)](#) worden gevolgd, maar dit kader biedt mogelijk een leidraad voor alle disciplines.

In alle gevallen moet de financiering van het onderzoek worden vermeld.

Het is noodzakelijk om zo gedetailleerd en specifiek mogelijk te zijn bij het beschrijven van eventuele belangenconflicten.

Personeelsleden van de Universiteit Gent (dit geldt niet voor doctoraatsstudenten) zijn verplicht om te handelen volgens de [gedragscode inzake belangenconflicten](#) en om belangenconflicten te melden. Ze moeten ook toestemming vragen om een (rechtstreekse of onrechtstreekse) kapitaalinvestering of een ander financieel of eigendomsbelang te nemen in een spin-off van de Universiteit Gent of een spin-off van het Universitair Ziekenhuis Gent.

Gerelateerde onderwerpen: wetenschappelijke integriteit

Biobank

Een biobank slaat menselijk biologisch materiaal op, samen met gegevens over het materiaal en de donor(en). Het verzamelen en opslaan van menselijk biologisch materiaal voor wetenschappelijk onderzoek moet aan deze voorschriften voldoen:

- Elke verzameling en opslag van menselijk biologisch materiaal voor wetenschappelijk onderzoek moet een ethische goedkeuring krijgen.
- Alle biobanken moeten geregistreerd worden bij het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten (FAGG). In samenwerking met HIRUZ (UZ Gent) heeft de Universiteit Gent een centraal register van de biobanken opgericht

en vergemakkelijkt ze de centrale registratie bij het FAGG. Onderzoekers van de Universiteit Gent en het Universitair Ziekenhuis Gent moeten hun biobank registreren.

<https://www.ugent.be/intranet/en/research/ethics/biobank>

Gerelateerde onderwerpen: genetische bronnen, personen en onderzoek

Klinische studies > zie *Personen in onderzoek*

Codex

De Codex brengt de vele regelgeving en gedragscodes samen die van toepassing zijn binnen de Universiteit Gent.

<https://codex.ugent.be>

Commercialisering

Commercialisering heeft betrekking op het proces waarbij ideeën of onderzoek worden omgezet in verhandelbare producten, vermogenswinsten, inkomsten uit licenties en/of inkomsten uit de verkoop van nieuwe producten.

Aangezien de universiteit in het algemeen niet over de faciliteiten beschikt om producten te produceren, te verkopen en te distribueren, wordt bij de commercialisering bijna altijd een derde partij betrokken. Dit kan worden bereikt door de intellectuele eigendom in licentie te geven aan een bestaand bedrijf of door een nieuwe spin-off op te richten die zich bezighoudt met de ontwikkeling en exploitatie van de intellectuele eigendom.

Alle onderzoeksresultaten die waarde kunnen genereren, moeten vóór publicatie of presentatie in welke vorm dan ook worden gerapporteerd aan UGent TechTransfer (directie Onderzoeksangelegenheden).

<https://www.ugent.be/techtransfer/nl/academici>

Gerelateerde onderwerpen: auteursrecht, dual use, intellectuele eigendom

Copyright > zie Auteursrecht

Datamanagementplan

Een datamanagementplan (DMP) is een document dat specificereert hoe onderzoeksgegevens zowel tijdens als na een onderzoeksproject zullen worden behandeld, rekening houdend met wat gepast is gezien het soort gegevens dat wordt gegenereerd of gebruikt. Het wordt gezien als een goede praktijk in onderzoeksdatamanagement.

Een DMP identificeert de belangrijkste acties en strategieën om ervoor te zorgen dat onderzoeksgegevens van hoge kwaliteit, veilig, duurzaam en - voor zover mogelijk - toegankelijk en herbruikbaar zijn.

<https://www.ugent.be/en/research/datamanagement/before-research/datamanagementplan.htm>

Gerelateerde onderwerpen: open science, onderzoeksdatamanagement, onderzoeksgegevens

Dienstreizen

Voor alle werkgerelateerde reizen of dienstreizen met ten minste één overnachting moeten onderzoekers vóór de reis een reisaanvraag indienen via SAP. Zonder reisaanvraag is het mogelijk dat een onderzoeker niet gedekt is door een relevante verzekering of niet in staat is om de kosten terug te vorderen (indien van toepassing).

Onderzoekers wordt geadviseerd om te controleren of de bestemming veilig is alvorens de reis te organiseren.

<https://www.ugent.be/intranet/nl/loopbaan/dienstopdracht-buitenland>

Onderzoekers moeten zich ook houden aan het duurzaam reisbeleid van de Universiteit Gent.

<https://www.ugent.be/nl/univgent/waarvoor-staat-ugent/duurzaamheidsbeleid/projecten/duurzaamreisbeleid/overzicht.htm>

Disseminatie > zie Onderzoekscommunicatie

DORA > zie Onderzoeksevaluatie

Dual use

Onderzoek voor tweeërlei gebruik of dual use onderzoek is onderzoek waarbij goederen, software of technologie worden ontwikkeld die nuttig zijn voor zowel civiele als militaire toepassingen. Dual use onderzoek kan worden uitgevoerd aan de Universiteit Gent, op voorwaarde dat:

- Het gebruik van de onderzoeksresultaten voor civiele toepassingen niet onmogelijk wordt gemaakt.
- Het onderzoek heeft geen negatieve invloed op de mensenrechten.
- De nodige zorg wordt besteed aan het vermijden van misbruik van het onderzoek in een later stadium.

De Universiteit Gent doet geen onderzoek dat enkel nuttig is voor militaire doeleinden.

Alle onderzoeksvoorstellen met betrekking tot dual use goederen, software of technologie moeten worden gemeld aan het Dual use Contactpunt van de Universiteit Gent en moeten voldoen aan het dual use onderzoeksbeleid van de universiteit. Het Dual use Contactpunt zal de onderzoekers helpen bij de nodige ethische goedkeuring en administratie (bijv. bij het aanvragen van een verplichte exportvergunning bij het delen van dual use technologie) van het onderzoek.

<https://www.ugent.be/intranet/nl/op-het-werk/onderzoek-onderwijs/onderzoek/context/ethiek/dualuse>

Gerelateerde onderwerpen: ethiek in onderzoek

Duurzaam reisbeleid > zie Dienstreizen

Enquêtes

Bij het uitvoeren van een onderzoekenquête is de kans groot dat er persoonsgegevens worden verzameld en/of verwerkt. Persoonsgegevens zijn wettelijk beschermd door de AVG

en onderzoekers moeten zich houden aan deze Europese privacywetgeving. Het gebruik van een enquête voor het verzamelen van (speciale categorieën van) persoonsgegevens van onderzoeksdeelnemers kan specifieke ethische kwesties aan de orde stellen die een ethische goedkeuring vereisen.

Bij de ontwikkeling van enquêtevragen moet rekening worden gehouden met de methodologische normen binnen het eigen vakgebied.

Gerelateerde onderwerpen: ethiek in onderzoek, persoonsgegevens

Ethiek in onderzoek

Door zich actief te houden aan de ethische principes en professionele normen, blijven onderzoekers de verantwoorde praktijk van het onderzoek verbeteren. Ethische normen helpen ervoor te zorgen dat onderzoeksonderwerpen met zorg en respect worden behandeld. Onderzoekers houden rekening met de gezondheid, de veiligheid en het welzijn van iedereen die met het onderzoek te maken heeft en kunnen hierop worden aangesproken. Gekoppeld aan deze ethische normen bevordert het onderzoek een verscheidenheid aan belangrijke morele en sociale waarden, zoals maatschappelijke verantwoordelijkheid, mensenrechten, dierenwelzijn, naleving van de wet en de volksgezondheid en veiligheid.

Ethiek in het onderzoek is dus een gelaagd concept dat overwegingen samenbrengt zoals de vraag naar de noodzaak van bepaald onderzoek, de algemene houding van onderzoekers en de manier waarop zij hun onderzoek benaderen en/of vormgeven, de gedragsnormen in een bepaalde discipline, de formele naleving van ethische en wettelijke richtlijnen en procedures (inclusief het aanvragen en verkrijgen van een ethische goedkeuring voor een specifiek onderzoeksproject).

Volgende onderwerpen worden afzonderlijk besproken in dit kader:

- Auteursrecht
- Dieren in onderzoek
- Dual use
- Genetische bronnen
- Mensenrechten
- Personen in onderzoek
- Persoonsgegevens
- Public engagement
- Veldwerk
- Vertrouwelijkheid

Een ethische goedkeuring is wettelijk verplicht in het geval van dierproeven en onderzoek met proefpersonen. (inclusief verzamelen en bewaren van menselijke biologisch materiaal).

<https://www.ugent.be/intranet/nl/op-het-werk/onderzoek-onderwijs/onderzoek/context/ethiek>

Gerelateerde onderwerpen: wetenschappelijke integriteit

Externe financiering

Alvorens een onderzoeksvoorstel in te dienen bij een externe financieringsorganisatie, moeten de onderzoekers advies vragen aan de medewerkers van de financieringscellen van de

afdeling Onderzoekscoördinatie. Zij helpen bij het opstellen van een begroting volgens de regels en voorschriften van de financierende instantie, controleren of aan de criteria van de financieringsaanvraag wordt voldaan, vragen om een financiële controle en adviseren over alle relevante zaken met betrekking tot de aanvraagprocedure.

Het is belangrijk dat de belangen van alle belanghebbenden en de belangen en reputatie van de individuele aanvrager en de universiteit als geheel worden gewaarborgd bij het zoeken naar en accepteren van externe financiering.

<https://www.ugent.be/intranet/nl/op-het-werk/onderzoek-onderwijs/onderzoek/financiering-admin/administratie/projectadministratie>

Feedback en evaluatie

De Universiteit Gent beschikt over verschillende formele en informele evaluatie- en feedbackmechanismen. Feedback wordt gezien als een krachtige hefboom voor waardering, motivatie en groei, en is een belangrijk mechanisme om misverstanden en conflicten te voorkomen. Het kan ad hoc gebeuren tussen medewerkers en managers of tussen collega's onderling.

Feedback kan ook worden geïntegreerd in formele evaluatieprocedures. Een specifiek loopbaanevaluatiebeleid - met specifieke vereisten, doelstellingen, procedures en tijdspaden - is van toepassing op professoren, assistenten en onderzoekspersoneel. Doctorandi zijn verplicht om jaarlijks een voortgangsrapport in te dienen. Extern gefinancierde onderzoekers worden ook geëvalueerd door hun financierende instantie. Deze formele evaluaties kunnen cruciaal zijn voor de loopbaanontwikkeling en/of voor de voortzetting van het onderzoeksproject.

<https://www.ugent.be/intranet/nl/loopbaan/leiderschap/openfeedbackcultuur.htm>

<https://www.ugent.be/intranet/nl/loopbaan/loopbaanontwikkeling>

Gerelateerde onderwerpen: psychosociaal welzijn, onderzoeksevaluatie, opleiding en ontwikkeling/professionalisering van onderzoekers

Financieel management

Alle onderzoekers moeten zich houden aan de voorwaarden van een subsidie of contract met betrekking tot een project. Ze moeten ook voldoen aan de richtlijnen van de universiteit met betrekking tot de aankoop of verwerving van materialen, apparatuur of andere middelen, en het inhuren van personeel. Ten slotte moeten zij meewerken aan elke wettelijke externe of interne controle of audit van de financiën met betrekking tot het project.

De Universiteit Gent gebruikt SAP als financieel projectbeheersysteem voor alle soorten projecten en financiële transacties en heeft een front-office model ingevoerd, wat op termijn zal leiden tot een betere ondersteuning van onderzoekers door het samenbrengen van kennis en skills.

<https://www.ugent.be/intranet/nl/op-het-werk/onderzoek-onderwijs/onderzoek/financiering-admin/administratie/projectadministratie>

Gerelateerde onderwerpen: GISMO

Geïnformeerde toestemming

Wanneer bij het onderzoek menselijke deelnemers betrokken zijn, hebben onderzoekers hun geïnformeerde toestemming (of 'informed consent') nodig. In een proces van geïnformeerde toestemming krijgen de deelnemers volledige en begrijpelijke informatie over de belangrijkste aspecten van het onderzoek en, indien van toepassing, de verwerking van persoonsgegevens. Ook krijgen zij de uitdrukkelijke verzekering dat deelname vrijwillig is en te allen tijde kan worden beëindigd. Tot slot stemmen zij expliciet in met de deelname aan het onderzoek, bijv. door het toestemmingsformulier te ondertekenen of hun mondelinge toestemming te geven.

In de toestemmingsverklaring wordt aan de deelnemers toestemming gevraagd om: deel te nemen aan het onderzoek, in de toekomst (indien van toepassing) opnieuw contact op te nemen, hun gegevens te archiveren en indien nodig de gegevens te publiceren en/of beschikbaar te stellen voor toekomstig onderzoek.

Indien de verwerking van persoonsgegevens binnen een onderzoeksproject gebaseerd is op toestemming als wettelijke grond, moeten onderzoekers bovendien expliciete toestemming vragen om de persoonsgegevens van hun deelnemers te verzamelen en te verwerken. In dit geval moeten de onderzoekers ervoor zorgen dat deze toestemming en de informatie die aan de deelnemers wordt verstrekt, aan een aantal voorwaarden voldoen om conform de wetgeving terzake te zijn.

<https://onderzoektips.ugent.be/nl/tips/00001772/>

Gerelateerde onderwerpen: ethiek in onderzoek, personen in onderzoek, persoonsgegevens

GDPR > zie Persoonsgegevens

Geheimhouding > zie Non-disclosure agreement

Genetische bronnen (afkomstig van het buitenland)

Genetische bronnen omvatten levende of dode organismen (zoals planten, dieren, bacteriën, enz.) of delen of afgeleide producten daarvan. Onderzoekers die toegang hebben tot genetische bronnen (afkomstig uit het buitenland) moeten mogelijk voldoen aan wetgeving inzake toegang en batenverdeling (ABS). De ABS-wetgeving is ook van toepassing op de toegang tot traditionele kennis (d.w.z. kennis, innovaties en praktijken van inheemse en lokale gemeenschappen die traditionele levenswijzen belichamen die relevant zijn voor het behoud en het duurzame gebruik van de biologische diversiteit).

De nationale ABS-wetgeving van het land van herkomst kan eisen en voorwaarden stellen aan het gebruik van (elementen van) hun biodiversiteit. Veel landen volgen het Nagoya Protocol, dat een wettelijk kader biedt voor de implementatie van ABS. De EU-verordening met betrekking tot het Nagoya Protocol bepaalt dat gebruikers van genetische bronnen vooraf geïnformeerde toestemming moeten krijgen van het land van herkomst voor de toegang tot en het gebruik van het materiaal.

Er moeten contractuele regelingen worden getroffen met het land van herkomst om de voordelen van het gebruik van de genetische bronnen te delen voordat het onderzoek begint.

Deze eisen kunnen variëren van uitgebreid en complex tot minimaal en administratief. Onderzoekers moeten het bewijs van de uitgeoefende due diligence verzamelen en bewaren.

<https://www.ugent.be/intranet/en/research/organisation/nagoya>

Gerelateerde onderwerpen: ethiek in onderzoek, material transfer agreement

Gevaarlijke stoffen > zie Veiligheid op het werk

GISMO

Het onderzoeksinformatiesysteem van de Universiteit Gent of GISMO is beschikbaar voor onderzoekers om het aanvragen en beheren van onderzoeksfinanciering en -outputs, inclusief het samenstellen van het academische cv te vergemakkelijken. Toegang tot GISMO: <https://research.ugent.be>.

Alle actieve onderzoekers van de Universiteit Gent zijn verplicht om minstens één onderzoekdiscipline aan te duiden in hun profieltab.

<https://www.ugent.be/intranet/en/research/organisation/gismo.htm>

Gerelateerde onderwerpen: ORCID

Handtekeningen

Indien een onderzoeksvoorstel, intentieverklaring of offerte formeel ondertekend moet worden op naam van de Universiteit Gent, is de rector de enige die daartoe gemachtigd is. Men dient contact op te nemen met de bevoegde financieringscel van de directie Onderzoeksangelegenheden om de ondertekeningsprocedure te regelen.

<https://www.ugent.be/intranet/nl/op-het-werk/onderzoek-onderwijs/onderzoek/financiering-admin/administratie/projectadministratie/budgetbevoegdheid.htm>

HR-coach > zie Psychosociaal welzijn

Impact

Impact wordt gedefinieerd als de (aantoonbare) bijdrage van onderzoek. Dit kan zich beperken tot academische of wetenschappelijke impact (d.w.z. het vergroten van kennis en het bevorderen van wetenschappelijke methode, theorie en toepassing binnen en over disciplines heen), maar in de meeste gevallen betekent impact dat het onderzoek gevolgen heeft voor de economie en de maatschappij. Het proces dat aan de basis ligt aan impact wordt (maatschappelijke) valorisatie genoemd. Ook de activiteiten die binnen dit proces (of 'impacttrajecten' of 'pathways to impact') worden ondernomen, zijn gevarieerd, bijvoorbeeld public engagement, wetenschapscommunicatie, actieonderzoek, technologietransfer, enz.

<https://www.ugent.be/intranet/nl/op-het-werk/onderzoek-onderwijs/onderzoek/impact/maatschappelijke-valorisatie>

Gerelateerde onderwerpen: onderzoek en media, onderzoeksevaluatie, public engagement

Informatieveiligheid

Informatie is uiterst waardevol in alle bedrijfsprocessen van de Universiteit Gent. Bij het verwerken, opslaan, delen en verzenden van informatie moeten onderzoekers hun gegevens

op de juiste manier beveiligen en het informatiebeveiligingsbeleid van de Universiteit Gent toepassen. Speciale aandacht dient uit te gaan naar het beveiligen van vertrouwelijke, persoonlijke of gevoelige informatie. Afhankelijk van het risiconiveau vereisen deze gegevens vaak extra maatregelen om hun veiligheid (vertrouwelijkheid, integriteit en beschikbaarheid) zowel tijdens als na het onderzoeksproject te verzekeren.

<https://www.ugent.be/intranet/nl/op-het-werk/ict/informatieveiligheid>

Gerelateerde onderwerpen: persoonsgegevens

Informed consent > zie Geïnformeerde toestemming

Intellectuele eigendom

De Universiteit Gent wil de intellectuele eigendomsrechten (IP) die het resultaat zijn van onderzoek dat aan de universiteit wordt uitgevoerd, beschermen en de IP-rechten van derden vrijwaren.

Onderzoekers zijn verplicht om alle gepaste stappen te ondernemen om de IP-rechten die voortvloeien uit hun eigen werk te beschermen, in overeenstemming met het [Algemeen Reglement voor Onderzoek en Samenwerking van de Associatie Universiteit Gent](#). Zij dienen UGent TechTransfer te raadplegen bij de ontwikkeling van een geschikte strategie voor de bescherming en exploitatie van intellectuele eigendom, alvorens hun onderzoeksresultaten openbaar worden gemaakt door middel van eender welke publicatie of presentatie.

<https://www.ugent.be/techtransfer/nl/academici/intellectueleigendom.htm>

Onderzoekers moeten ook de hulp van UGent TechTransfer inroepen als ze onderzoeksmateriaal willen leveren aan of ontvangen van andere instellingen of bedrijven, met inbegrip van (maar niet beperkt tot) informatie die vertrouwelijk moet worden behandeld. UGent TechTransfer zal juridische bijstand verlenen met betrekking tot het opstellen van en onderhandelen over de passende contracten (bijv. non-disclosure agreement, material transfer agreement).

<https://www.ugent.be/techtransfer/nl/academici/juridische-ondersteuning/nda.htm>

Niettegenstaande de vereisten inzake de bescherming van intellectuele eigendom, wordt van de onderzoekers verwacht dat zij hun onderzoeksresultaten communiceren en verspreiden.

Gerelateerde onderwerpen: commercialisering, material transfer agreement, non-disclosure agreement, onderzoekscommunicatie, open access, open science, vertrouwelijkheid

Laboreglement > zie Veiligheid op het werk

Leiderschap en supervisie

Leiderschap aan de Universiteit Gent omvat een breed scala aan verantwoordelijkheden, rollen en engagementen. Van senior onderzoekers (met name vakgroepvoorzitters, groepsleiders en principal investigators) wordt verwacht dat ze een gezonde onderzoeksomgeving creëren waarin goede onderzoekspraktijken worden gepromoot en waarin alle onderzoekers hun onderzoeksproject en zichzelf kunnen ontwikkelen. Voor

doctorandi benoemt de faculteit officieel één of meerdere promotoren en/of een doctoraatsbegeleidingscommissie. De wederzijdse verwachtingen en verantwoordelijkheden van alle betrokken partijen in een doctoraatstraject worden expliciet gemaakt in het [Charter for doctoral students and supervisors](#).

<https://www.ugent.be/intranet/nl/loopbaan/leiderschap>

Gerelateerde onderwerpen: feedback en evaluatie, psychosociaal welzijn

Loopbaanbegeleiding > zie Psychosociaal welzijn

Material transfer agreement

Een Material Transfer Agreement (MTA) is een contract dat de bescherming van het eigendomsrecht definieert bij het leveren of ontvangen van onderzoeksmateriaal aan en van andere instellingen of bedrijven. Onderzoeksmateriaal omvat, maar is niet beperkt tot, cellijnen, culturen, bacteriën, nucleotiden, eiwitten, transgene dieren, geneesmiddelen en chemicaliën. Naast het bepalen van de eigendom van het materiaal, regelt het contract vaak ook gebruiksbepalingen, bescherming van de intellectuele eigendom en geheimhoudingsclausules (cf. non-disclosure agreement). Voor elke uitwisseling van eigen onderzoeksmateriaal is een MTA vereist. Ook voor andere uitwisselingen is een MTA vaak voordelig.

[https://www.ugent.be/techtransfer/nl/academici/juridische-ondersteuning/nda.htm#Overdrachtvanmaterialen\(MTA\)](https://www.ugent.be/techtransfer/nl/academici/juridische-ondersteuning/nda.htm#Overdrachtvanmaterialen(MTA))

Related topics: ethics in research, genetic resources, intellectual property, non-disclosure agreement

Mensenrechten

Om te voorkomen dat er wordt bijgedragen aan of geprofiteerd van schendingen van de mensenrechten, moeten alle onderzoekssamenwerkingen worden onderworpen aan een beoordeling van de gevolgen voor de mensenrechten. Bij deze beoordeling wordt nagegaan of de activiteiten kunnen bijdragen aan mensenrechtenschendingen of dat de partner betrokken is bij mensenrechtenschendingen.

Om de Universiteit Gent in staat te stellen te reageren op toekomstige mensenrechtenschendingen, bevatten samenwerkingsovereenkomsten bovendien een mensenrechtenclausule. Dit laat de Universiteit Gent toe om een samenwerking te beëindigen wanneer de partner betrokken is bij een ernstige of systematische schending van de mensenrechten.

Een Commissie Mensenrechtenbeleid adviseert onderzoekers over geplande samenwerkingsverbanden.

<https://www.ugent.be/nl/univgent/waarvoor-staat-ugent/mensenrechten>

Gerelateerde onderwerpen: ethiek in onderzoek

Militair gebruik van onderzoek > zie Dual use

Nagoya Protocol > zie Genetische bronnen (afkomstig van het buitenland)

Nevenactiviteiten > zie Onderzoek combineren met andere activiteiten

Non-disclosure agreement

Een geheimhoudingsovereenkomst of non-disclosure agreement (NDA) is een contract dat vertrouwelijke gegevens, eigendomsinformatie en/of intellectuele eigendom beschermt. Het wordt doorgaans ondertekend bij het ontvangen, verstrekken of uitwisselen van informatie die vertrouwelijk moet worden gehouden, of die deel kan uitmaken van een project- of consortiumcontract. Het kan worden ondertekend tussen twee (of meer) instellingen of bedrijven (meestal een onderling overeengekomen geheimhoudingsovereenkomst). Een ander soort NDA kan bestaan tussen een werkgever en zijn werknemer.

[https://www.ugent.be/techtransfer/nl/academici/juridische-
ondersteuning/nda.htm#Geheimhoudingsovereenkomst\(NDAofCDA\)](https://www.ugent.be/techtransfer/nl/academici/juridische-
ondersteuning/nda.htm#Geheimhoudingsovereenkomst(NDAofCDA))
Gerelateerde onderwerpen: intellectuele eigendom, vertrouwelijkheid

Off-campus activiteiten > zie Veldwerk

Ombudspersonen > zie Psychosociaal welzijn

Onderzoek combineren met andere activiteiten

Van professoren wordt verwacht dat ze institutioneel en maatschappelijk engagement opnemen. Daarenboven wensen onderzoekers hun job of beurs aan de Universiteit Gent misschien te combineren met andere betaalde of onbetaalde activiteiten.

- Alvorens eender welke andere 'nevenactiviteit' (als zelfstandige, freelancer, werknemer of anders) aan te vatten, moeten onderzoekers zich ervan vergewissen dat ze dit mogen doen volgens het reglement van de Universiteit Gent en/of hun financier. In sommige gevallen moeten dergelijke activiteiten formeel worden aangevraagd en goedgekeurd, of worden geregistreerd. Onderzoekers moeten in alle omstandigheden garanderen dat ze voldoende beschikbaar zijn (in de tijd) om hun taken en opdrachten aan de Universiteit Gent uit te voeren. Ze moeten er ook voor zorgen dat hun nevenactiviteiten geen belangenconflict veroorzaken.
- Onderzoekers - in het bijzonder doctorandi en postdoctorale onderzoekers - die overwegen een tijdelijke opdracht (bv. stage of detachering) uit te voeren, moeten nagaan of dit toegelaten is volgens de voorwaarden van hun statuut.
- Onderzoekers die hun job of beurs willen combineren met studies, moeten ervoor zorgen dat de Universiteit Gent en/of hun financier dit toelaat.

[http://www.ugent.be/nl/vacatures/mobiliteit-loopbaanpaden/loopbaanpad/zap/inspiratiekader-
institutioneel-maatschappelijk.htm](http://www.ugent.be/nl/vacatures/mobiliteit-loopbaanpaden/loopbaanpad/zap/inspiratiekader-
institutioneel-maatschappelijk.htm)

Regelmentering nevenactiviteiten per statuut:

- *Academisch personeel (AAP en ZAP):*
[https://www.ugent.be/nl/vacatures/mobiliteit-
loopbaanpaden/loopbaanpad/aap/nevenactiviteiten/overzicht.htm](https://www.ugent.be/nl/vacatures/mobiliteit-
loopbaanpaden/loopbaanpad/aap/nevenactiviteiten/overzicht.htm)
- *Integratiekader:*
<https://www.ugent.be/intranet/nl/loopbaan/integratie/integratienevenactiviteiten.htm>
- *IOF Business Developers:* <https://codex.ugent.be?regid=REG000144>

- IDC-coördinatoren: <https://codex.ugent.be/?regid=REG000147>
- Dehoussebursalen: <https://codex.ugent.be/?regid=REG000085>

Gerelateerde onderwerpen: belangenconflict, public engagement

Onderzoekscommunicatie

Van onderzoekers wordt verwacht dat zij over hun onderzoek communiceren. De Universiteit Gent respecteert het recht van de onderzoekers om de meest geschikte route en methode te kiezen voor de verspreiding van hun onderzoek. Onderzoekers worden uitgenodigd om een verscheidenheid aan kanalen en instrumenten te gebruiken om de impact van hun onderzoek te maximaliseren. Ze moeten zich niet beperken tot wetenschappelijke communicatie (bijv. peer-reviewed wetenschappelijke publicaties of presentaties op academische conferenties) of enkel tot onderzoeksresultaten. Onderzoekers kunnen bijvoorbeeld ook public engagement of andere activiteiten ondernemen als impacttraject.

Van onderzoekers wordt verwacht dat ze het Open Access-beleid van de Universiteit Gent en (indien van toepassing) van hun financieringsorganisatie respecteren. Vooraleer hun onderzoeksresultaten openbaar worden gemaakt, moeten ze alle nodige stappen ondernemen om de intellectuele eigendomsrechten die voortvloeien uit het onderzoek te beschermen.

Gerelateerde onderwerpen: auteurschap, impact, intellectuele eigendom, onderzoeksevaluatie, open access, peer review, public engagement

Onderzoeksdata

In de context van onderzoeksdatamanagement (RDM) verwijst het delen van data naar de praktijk van het publiekelijk delen van data van afgerond (of afgeronde delen van) onderzoek, d.w.z. buiten een project of onderzoeksteam om. Het delen van onderzoeksdata is geen alles-of-niets-keuze, maar een spectrum. Het varieert van het volledig openstellen van data aan de ene kant, tot het volledig gesloten houden van data aan de andere kant, met verschillende mogelijke vormen van beperkte/gecontroleerde toegang daartussen.

<https://www.ugent.be/en/research/datamanagement/after-research/sharing.htm>

Bij het overwegen van het delen van data is het belangrijk om zoveel mogelijk de FAIR-principes in acht te nemen. Deze principes beschrijven kenmerken die het hergebruik van data (en andere digitale objecten) door zowel mensen als machines mogelijk maken en verbeteren. De leidende principes zijn gevangen in het acroniem FAIR, wat staat voor: Findable, Accessible, Interoperable, Reusable. FAIR betekent niet dat de gegevens volledig open moeten zijn. Integendeel, de 'A' in FAIR betekent dat het duidelijk is hoe en - indien van toepassing - onder welke voorwaarden data toegankelijk zijn. Met andere woorden, data die alleen onder bepaalde beperkingen worden gedeeld, kunnen nog steeds FAIR zijn.

<https://www.ugent.be/en/research/datamanagement/after-research/fair-data.htm>

Open onderzoeksdata worden gedefinieerd als gegevens die 'vrijelijk kunnen worden gebruikt, gewijzigd en gedeeld door iedereen voor elk doel' (opendefinition.org). Er bestaat een groeiende consensus onder financieringsorganisaties, instellingen en andere

belanghebbenden dat de toegang tot onderzoeksdata 'zo open als mogelijk, zo gesloten als nodig' moet zijn.

Gerelateerde onderwerpen: onderzoeksdatamanagement, open science, persoonsgegevens

Onderzoeksdatamanagement

Onderzoeksdatamanagement of Research Data Management (RDM) omvat alle acties die nodig zijn om ervoor te zorgen dat onderzoeksdata veilig, gemakkelijk te vinden, te begrijpen en te (her)gebruiken zijn, niet alleen tijdens een onderzoeksproject, maar ook op de langere termijn.

Volgens het RDM-beleid van de Universiteit Gent worden onderzoekers aangemoedigd (en soms verplicht) om bij de start van hun onderzoek een datamanagementplan (DMP) op te stellen, hun onderzoeksdata tijdens hun onderzoek zorgvuldig te beheren en op te slaan, en om relevante data te bewaren (en in de mate van het mogelijke) te delen voor verificatie en hergebruik na hun onderzoek. Indien van toepassing moeten onderzoekers ook rekening houden met de RDM-eisen van externe financieringsorganisaties en uitgevers, alsmede met relevante wetgeving (zoals AVG).

<https://www.ugent.be/en/research/datamanagement>

Gerelateerde onderwerpen: datamanagementplan, onderzoeksdata, open science

Onderzoeksevaluatie

Onderzoeksevaluatie verwijst naar de evaluatie van de kwaliteit en de impact van het onderzoek. Onderzoeksevaluatie vormt de kern van het academische belonings- en stimuleringsstelsel. Het speelt een sleutelrol bij de rekrutering en bevordering van onderzoekers, bij de evaluatie van onderzoeksgroepen en -instellingen, bij de verdeling van de onderzoeksfinanciering, enz. Een grote verscheidenheid aan onderzoeksoutputs en -resultaten (wetenschappelijke publicaties, data en software, invloed op beleid en praktijk, betrokkenheid van het publiek, etc.) kan worden geëvalueerd, met behulp van kwalitatieve en/of kwantitatieve methoden (inclusief de toepassing van bibliometrische indicatoren en peer review).

Om geschikte evaluatiemethodologieën voor een brede waaier van evaluatiedoelinden te bevorderen, heeft de Universiteit Gent richtlijnen ontwikkeld voor de evaluatie van onderzoek (met inbegrip van richtlijnen voor een verantwoord gebruik van indicatoren, en een inspiratiekader met onderzoeksdimensies).

<https://www.ugent.be/nl/onderzoek/ugent/evaluatie/evaluatie.htm>

Gerelateerde onderwerpen: feedback en evaluatie, impact, onderzoekscommunicatie, peer review, public engagement

Onderzoeksinformatiesysteem > zie GISMO

Onderzoek en media

Het werken met de media kan helpen om verschillende doelgroepen te informeren en te sensibiliseren, te inspireren over nieuwe ontdekkingen of slecht en moeilijk begrepen zaken uit te leggen. Om effectief te zijn moet communicatie via de media zorgvuldig worden gepland

en overwogen. Onderzoekers die op zoek zijn naar advies bij het opstellen van een persbericht of het plannen van een mediastrategie kunnen zich wenden tot de persdienst.

<https://www.ugent.be/intranet/nl/op-het-werk/communicatie/persbeleid/persbeleid.htm>

Gerelateerde onderwerpen: affiliatie, public engagement

Open Access

Open Access verwijst naar de praktijk van het online beschikbaar stellen van onderzoeksresultaten aan lezers binnen en buiten de onderzoeksgemeenschap om de impact van het onderzoek te maximaliseren. Onderzoekers kunnen rechtstreeks publiceren in een Open Access-tijdschrift of ze kunnen een Open Access-versie van een publicatie deponeren in een repository zoals de academische bibliografie Biblio (zogenaamde zelfarchivering).

De Universiteit Gent heeft een Immediate deposit / Optional Open Access mandate, wat betekent dat elke wetenschappelijke publicatie in Biblio moet worden gedeponeerd en, indien mogelijk, beschikbaar moet worden gesteld in Open Access. Sommige financieringsorganisaties eisen dat onderzoekers Open Access verzekeren tot alle (peer-reviewed) publicaties met betrekking tot het onderzoek dat door hen wordt gefinancierd.

Indien van toepassing moeten onderzoekers alle passende maatregelen nemen om de intellectuele-eigendomsrechten die voortvloeien uit het onderzoek te beschermen alvorens hun onderzoeksresultaten openbaar te maken.

Onderzoekers van de Universiteit Gent hebben via de Universiteitsbibliotheek toegang tot tal van Open Access-tijdschriften en -databanken.

<https://www.ugent.be/intranet/nl/op-het-werk/bibliotheek/biblio/openaccess-nl.html>

Gerelateerde onderwerpen: academische bibliografie, open science

Open Science

De Universiteit Gent zet zich in voor de ondersteuning van Open Science. Open Science omvat open toegang tot onderzoeksoutput en onderwijsmateriaal, maar ook het betrekken van niet-professionele wetenschappers bij onderzoek (bijv. door middel van citizen science). Onderzoekers die overgaan tot Open Science-activiteiten moeten rekening houden met de vereisten inzake bijvoorbeeld intellectuele eigendom en de bescherming van persoonsgegevens.

<https://www.ugent.be/en/research/research-strategy/open-science.htm>

Gerelateerde onderwerpen: onderzoeksdata, open access, public engagement

Opleiding en ontwikkeling/professionalisering van onderzoekers

De Universiteit Gent biedt alle onderzoekers opleidings- en ontwikkelingsmogelijkheden. Deze initiatieven omvatten formele training, mentoring en andere activiteiten om onderzoekers te helpen groeien in hun verschillende rollen (bijvoorbeeld als professor, coach, leidinggevende...). Alle onderzoekers worden sterk aangemoedigd om een proactieve rol op te nemen in hun persoonlijke en professionele ontwikkeling. Zij moeten de relevante verplichte opleiding voltooien (bijvoorbeeld verplichte cursussen voor onderzoekers die met proefdieren

werken). Van leidinggevenden wordt verwacht dat zij de carrière en professionele ontwikkeling van hun onderzoekers stimuleren.

- Doctorandi kunnen deelnemen aan de doctoraatsopleiding die wordt gecoördineerd door de Doctoral Schools. Voor sommige doctorandi is het voltooiën van (een deel van) het programma verplicht. <https://www.ugent.be/doctoralschools>
- Postdoctorale onderzoekers kunnen zich aansluiten bij het Postdoc Talent Management Programma of het mentorprogramma van de Universiteit Gent. <https://www.ugent.be/en/work/mobility-career/postdoc-talent-management>
- Onderzoekers kunnen deelnemen aan een breed scala aan opleidings- en ontwikkelingsactiviteiten die worden georganiseerd door de directie Personeel en Organisatie en andere directies. <https://www.ugent.be/intranet/nl/loopbaan/vorming> + <https://onderwijstips.ugent.be/en/tips/alle-data-van-onze-trainingen-op-een-rijtje/>

Gerelateerde onderwerpen: feedback en evaluatie, leiderschap en supervisie

ORCID

ORCID is een unieke identificatiecode die kan worden toegevoegd aan een breed scala van onderzoeksmateriaal, waaronder financieringstoekenningen, onderzoeksresultaten en datasets om ervoor te zorgen dat het werk wordt toegeschreven aan de juiste onderzoeker en te onderscheiden is van dat van andere onderzoekers.

Alle actieve onderzoekers van de Universiteit Gent moeten zich registreren voor een ORCID en deze opnemen in hun financieringsaanvragen (Bijzonder Onderzoeksfonds, Industrieel Onderzoeksfonds en FWO) en in hun onderzoeksoutput waar mogelijk.

Gezien de vele toepassingsmogelijkheden van het ORCID is het raadzaam om voor de start van het onderzoek een ORCID aan te maken. De mogelijkheid om een ORCID te creëren en toe te wijzen aan de Universiteit Gent, is beschikbaar via GISMO. Het ORCID-profiel moet op 'publiek' worden gezet, zodat het tijdens evaluatieprocedures kan worden geraadpleegd.

<https://www.ugent.be/intranet/en/research/organisation/orcid.htm>

Gerelateerde onderwerpen: GISMO, open science

Overdracht van materialen > zie Material Transfer Agreement

Peer review

Peer review is het proces waarbij het wetenschappelijk werk, het onderzoek of de ideeën van een auteur worden beoordeeld door andere experts in diens vakgebied.

De Universiteit Gent moedigt onderzoekers aan om niet alleen te publiceren in hoogwaardige peer-reviewed tijdschriften, maar ook om op te treden als peer-reviewers voor financieringsaanvragen, tijdschriften, andere vormen van publicaties en ethische beoordelingen. Peer review moet worden uitgevoerd volgens de hoogste professionele normen en in overeenstemming met de richtlijnen van de organisatie waarvoor het werk wordt verricht. De vertrouwelijkheid van het materiaal dat wordt beoordeeld, moet te allen tijde worden gewaarborgd.

Gerelateerde onderwerpen: belangenconflict, onderzoekscommunicatie, onderzoeksevaluatie, vertrouwelijkheid, wetenschappelijke integriteit

Personen in onderzoek

Alle onderzoek waarbij menselijke deelnemers, materiaal en/of gegevens betrokken zijn, moet voldoen aan de relevante wettelijke en ethische vereisten. Bijzondere aandacht moet worden besteed aan onderzoek waarbij kwetsbare groepen betrokken zijn (zoals hoogbejaarden, kinderen en mensen met een psychische aandoening), en aan geheime studies of andere projecten die geen volledige openheid geven aan de deelnemers.

Voor alle menselijke experimenten is een verplichte goedkeuring van een ethische commissie nodig vóór het begin van het onderzoek. De Commissie voor Medische Ethiek (of (Medisch) Ethisch Comité) is gevestigd in de Faculteit Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen en behandelt verzoeken betreffende menselijke patiënten die afkomstig zijn van alle faculteiten. Onderzoekers die zich bezighouden met [klinische studies](#) zijn verplicht om hun projecten te registreren bij een aangewezen contactpunt alvorens een aanvraag voor financiering in te dienen.

Gerelateerde onderwerpen: ethiek in onderzoek, genetische bronnen

Persoonsgegevens

In onderzoeksprojecten waar persoonsgegevens worden verzameld en/of verwerkt, moeten onderzoekers voldoen aan de eisen van de Europese privacywetgeving, d.w.z. het Algemeen Reglement inzake Gegevensbescherming (GDPR of AVG), en aan de Algemene Gedragscode voor de verwerking van persoonsgegevens en vertrouwelijke informatie van de Universiteit Gent.

<https://www.ugent.be/en/research/datamanagement/policies/privacy.htm>

Gerelateerde onderwerpen: onderzoeksdata, vertrouwelijkheid

Privacy > see Persoonsgegevens

Proefpersonen > zie Personen in onderzoek

Psychosociaal welzijn

De Universiteit Gent hecht veel waarde aan de goede geestelijke gezondheid en het psychosociale welzijn van al haar onderzoekers. Trustpunt is het specifieke aanspreekpunt van de universiteit voor alle werkgerelateerde mentale welzijnsvraagstukken. Trustpunt biedt zowel online informatie als trainingssessies aan over hoe om te gaan met zaken als faalangst, conflicten, ongewenst gedrag, stress en burn-out. Er is specifieke begeleiding beschikbaar voor leidinggevenden over hoe ze welzijnsproblemen binnen hun team kunnen aanpakken.

Onderzoekers kunnen zich wenden tot de vertrouwenspersonen van de universiteit en tot de facultaire vertrouwenspersonen voor individuele ondersteuning. Ze kunnen ook psychosociale problemen bespreken met een externe preventiemedewerker voor psychosociale aspecten. Doctorandi die problemen hebben die ze niet met hun promotor kunnen bespreken, kunnen contact opnemen met hun facultaire ombudspersoon voor doctorandi of met de institutionele

ombudsdienst. HR-coaches van de directie Personeel en Organisatie kunnen de onderzoekers helpen bij het bespreken van hun loopbaanmogelijkheden.

<https://www.ugent.be/intranet/nl/op-het-werk/welzijn/psychosociaal-welzijn>

Public engagement

De Universiteit Gent zet sterk in op het bereiken van impact door excellent onderzoek en beschouwt het als een goede praktijk om de communicatie en public engagement te richten op een aantal relevante doelgroepen, en om co-creatie van kennis mogelijk te maken. Onderzoekers moeten alle redelijke pogingen doen om de impact van hun werk te maximaliseren, of het nu gaat om de academische gemeenschap, potentiële eindgebruikers of het brede publiek.

<https://www.ugent.be/intranet/nl/op-het-werk/onderzoek-onderwijs/onderzoek/impact/maatschappelijke-valorisatie/public-engagement.htm>
Gerelateerde onderwerpen: impact, onderzoekscommunicatie, open science

Risicoanalyse > zie Veiligheid op het werk

Stage > zie Onderzoek combineren met andere activiteiten

Surveys > zie Enquêtes

Trustpunt > zie Psychosociaal welzijn

Uitgeverijen > zie Auteursrecht

Veiligheid op het werk

Onderzoek kan betrekking hebben op potentieel gevaarlijke situaties, bijvoorbeeld het gebruik van potentieel gevaarlijke apparatuur, stoffen of organismen. De veiligheid van de deelnemers en van onderzoekers en ander personeel moet te allen tijde voorrang krijgen en de gezondheids- en veiligheidsvoorschriften moeten strikt worden nageleefd. De onderzoekers moeten vertrouwd zijn met en zich houden aan het gezondheids- en veiligheidsbeleid en de normen en codes die zowel door de universiteit als door hun onderzoekseenheid zijn opgesteld.

Passende en grondige risicobeoordelingen moeten met name worden uitgevoerd wanneer het onderzoek betrekking heeft op potentieel schadelijk materiaal of schade aan het milieu kan veroorzaken. Er moeten passende maatregelen worden getroffen en procedures worden opgesteld om de risico's weg te nemen, te beperken of doeltreffend te beheren.

Ondersteuning en middelen voor risicoanalyses zijn beschikbaar via de Interne Dienst voor Preventie en Bescherming op het Werk en de afdeling Milieu.

<https://www.ugent.be/intranet/nl/op-het-werk/welzijn>

<https://www.ugent.be/intranet/nl/op-het-werk/milieu>

<https://www.ugent.be/intranet/nl/loopbaan/ziekte-ongeval/arbeidsongeval>

<https://www.ugent.be/intranet/nl/op-het-werk/welzijn/welzijns-en->

[milieugids/laboreglement.htm](#)

Gerelateerde onderwerpen: psychosociaal welzijn

Veldwerk

Bij het uitvoeren van veldwerk of andere onderzoeksactiviteiten buiten de campus en in het buitenland moeten onderzoekers handelen volgens de hoogste professionele normen. De Universiteit Gent draagt nog steeds de verantwoordelijkheid voor de veiligheid van haar personeel en/of studenten op het terrein, alsook van anderen die door hun activiteiten worden beïnvloed. Onderzoekers moeten handelen volgens de lokale wetgeving, maar moeten ook de Belgische en Europese wetgeving als een minimumnorm beschouwen.

Onderzoekers moeten te allen tijde de lokale cultuur, houding en verwachtingen respecteren. Het werken met onderzoeksdeelnemers in andere landen, vooral niet-EU-landen of ontwikkelingslanden, kan specifieke ethische kwesties aan de orde stellen die een ethische goedkeuring vereisen. Bij het verzamelen en/of verwerken van persoonlijke gegevens van niet-EU-burgers moeten onderzoekers ook de Europese privacywetgeving (AVG) naleven.

Er zijn verschillende vergunningen en overeenkomsten die voorafgaand aan (of soms tijdens) het veldwerk moeten worden geregeld. Het kan gaan om: reisdocumenten zoals visum, samenwerkingsovereenkomsten met lokale partners, onderzoeksvergunningen, vergunningen om in gereguleerde gebieden (natuurparken, inheemse reservaten, enz.) binnen te komen of onderzoek te verrichten, bemonsteringsvergunningen, uitvoervergunningen (van het land dat men bezoekt), toegangs- en batenverdelingsdocumenten (cf. Nagoya Protocol), invoerdocumenten (België).

Onderzoekers worden aangemoedigd om een voorafgaande risico-evaluatie uit te voeren voor zichzelf en voor alle andere mensen die betrokken zijn bij het veldwerk (personeel van de Universiteit Gent, studenten, extra personeel, deelnemers, ...). Risicoreductie omvat ook een goede voorbereiding, vaccinaties, een goede verzekering, beschermings- en werkuitrusting, EHBO- en noodprocedures, lokaal contact en/of lokale samenwerking.

Rekening houden met de impact van de bemonstering is een belangrijke ethische reflectie: weegt het voordeel van het nemen van stalen op tegen de negatieve impact van de bemonstering, hetzij op de middelen, hetzij op het milieu? Translationale samenwerking valt te verkiezen boven het eenzijdig meenemen van monsters of informatie.

Een aantal van bovenstaande richtlijnen zijn ook van toepassing op andere activiteiten buiten de campus, zoals onderzoeksverblijven, vergaderingen of andere (ook private) activiteiten die verband houden met activiteiten van de Universiteit Gent in het buitenland of op het terrein.

Gerelateerde onderwerpen: ethiek in onderzoek, genetische bronnen, persoonsgegevens, veiligheid op het werk

Vertrouwelijkheid

Vertrouwelijkheid verwijst naar de plicht of expliciete (contractuele) verplichting van een onderzoeker of een derde partij aan wie informatie is toevertrouwd om die informatie privé te houden.

Gegevens zijn vertrouwelijk wanneer de verspreiding ervan onrechtmatig is en/of de eigenaar, de betrokken personen, de bedrijfsprocessen of het imago van de instelling kan schaden. Persoonsgegevens en onderzoeksresultaten die waarde kunnen genereren (in termen van commercialisering en/of maatschappelijke valorisatie) worden geclassificeerd als vertrouwelijke informatie. Op de verwerking van alle persoonsgegevens is de AVG van toepassing.

Algemene regels voor informatiebeveiliging dienen altijd te worden toegepast, maar afhankelijk van het risiconiveau vereisen vertrouwelijke gegevens vaak extra maatregelen om de veiligheid ervan te waarborgen, zowel tijdens als na afloop van het onderzoeksproject.

Onderzoekers moeten passende goedkeuring krijgen voordat ze vertrouwelijke informatie openbaar maken. Om de vertrouwelijkheid te formaliseren of af te dwingen kan een Non-Disclosure Agreement (NDA) worden ondertekend. Vertrouwelijkheidsclausules worden doorgaans opgenomen in bijvoorbeeld het proces van peer review.

Gerelateerde onderwerpen: informatieveiligheid, intellectuele eigendom, non-disclosure agreement, peer review, persoonsgegevens

Vertrouwelijke data > zie Vertrouwelijkheid

Vertrouwenspersonen > zie Psychosociaal welzijn

Wetenschappelijke integriteit

Er bestaat geen internationale consensus over de definitie van wetenschappelijke integriteit. In het algemeen gaat het bij wetenschappelijke integriteit om de houding en gewoonte van onderzoekers en betrokkenen bij onderzoek, om hun onderzoek uit te voeren volgens passende wettelijke en professionele kaders, verplichtingen en normen. Wetenschappelijke integriteit wordt beschouwd als een onderdeel van de fundamentele professionele verantwoordelijkheden van onderzoekers. Wetenschappelijke integriteit beschrijft een aanpak voor het organiseren en uitvoeren van goed wetenschappelijk werk. Hierdoor is het inherent onderdeel van de kwaliteitsborging van de dagelijkse onderzoekspraktijk en de resultaten daarvan.

Welke aspecten precies deel uitmaken van wetenschappelijke integriteit en hoe deze georganiseerd worden, wordt door de onderzoeksgemeenschap zelf bepaald. De European Code for Research Integrity of ALLEA-code helpt onderzoekers om hun verantwoordelijkheid op te nemen en heeft als doel een Europees kader voor zelfregulering te bieden. De code bevat principes voor wetenschappelijke integriteit, criteria voor goede onderzoekspraktijken en beschrijft hoe schendingen van wetenschappelijke integriteit kunnen worden voorkomen.

De Universiteit Gent onderschrijft de ALLEA-code en verwacht van elke onderzoeker dat men de principes van integriteit in het onderzoek naleeft en de naleving ervan door de mensen om zich heen waarborgt.

Onderzoekers die meer praktijkervaring willen opdoen met wetenschappelijke integriteit zijn welkom om zich in te schrijven voor het transferable skills seminar Fostering Responsible Conduct of Research.

Verdenkingen van fraude of wangedrag bij onderzoek kunnen worden gemeld bij de Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit (CWI).

<https://www.ugent.be/intranet/nl/op-het-werk/onderzoek-onderwijs/onderzoek/context/wetenschappelijke-integriteit>

Gerelateerde onderwerpen: ethiek in onderzoek